

С.Д.Асфендияров атындағы
Қазақ Ұлттық Медицина Университеті

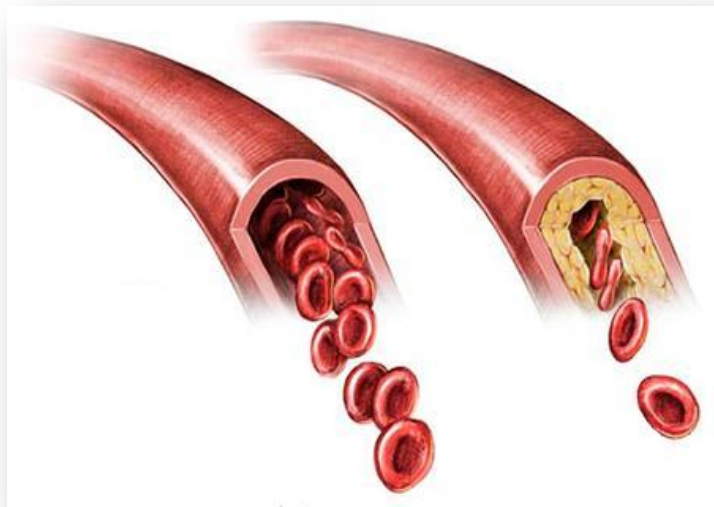

Казахский Национальный
Университет
им. С.Д.Асфендиярова

Патологиялық физиология кафедрасы

АТЕРОСКЛЕР

03

Орындаған: Қамшыбек Б.Ө.
Тобы: ЖМ14-031-1к
Қабылдаған: Сағатбаева
Н.А.

ЖОСПАР:

1.Кіріспе.

2.Негізгі бөлім:

- Атеросклероз этиологиясы;
- Атеросклероз патогенезі;
- Клиникалық көріністері;
- Емдеу жолдары.

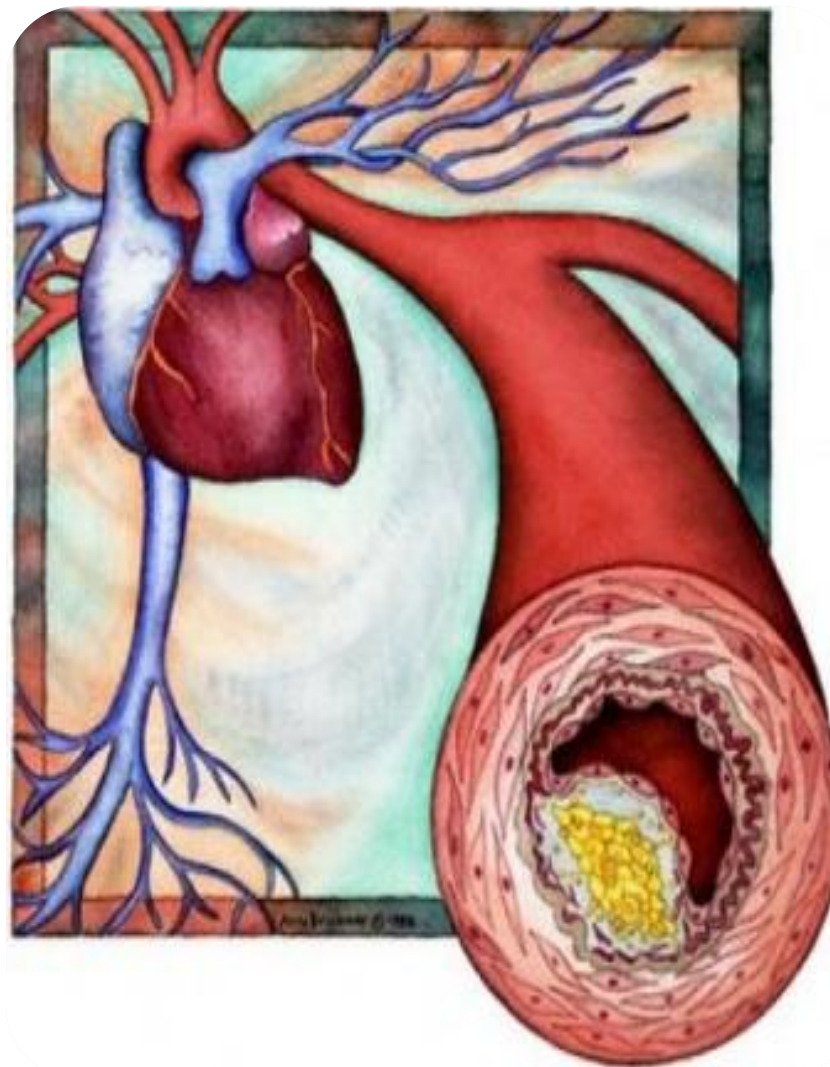
3.Қорытынды.

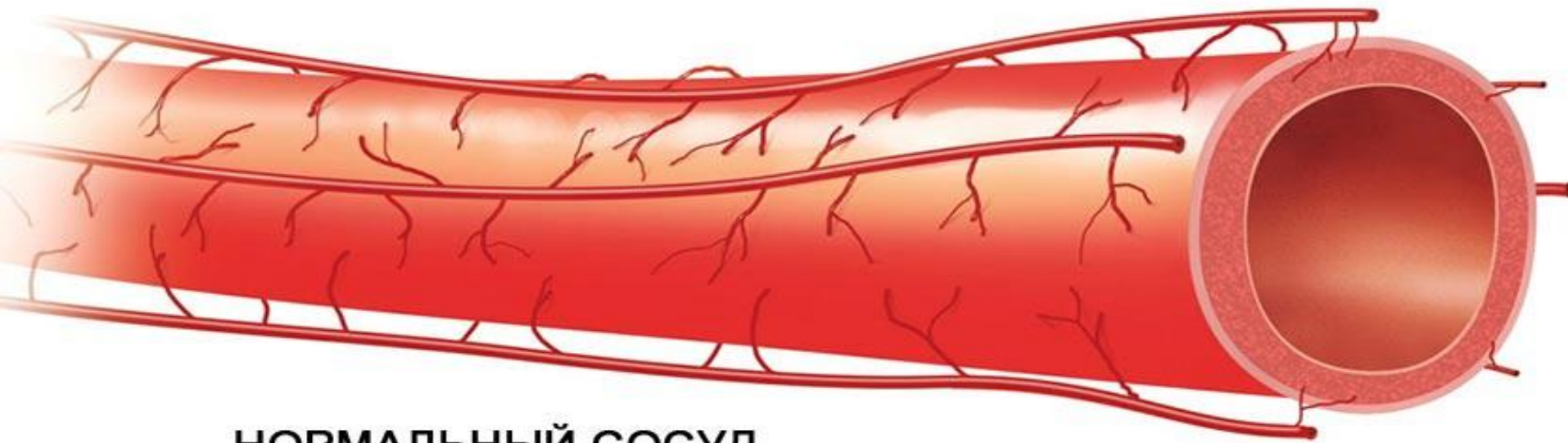
4. Пайдаланылған әдебиеттер.

Кіріспе

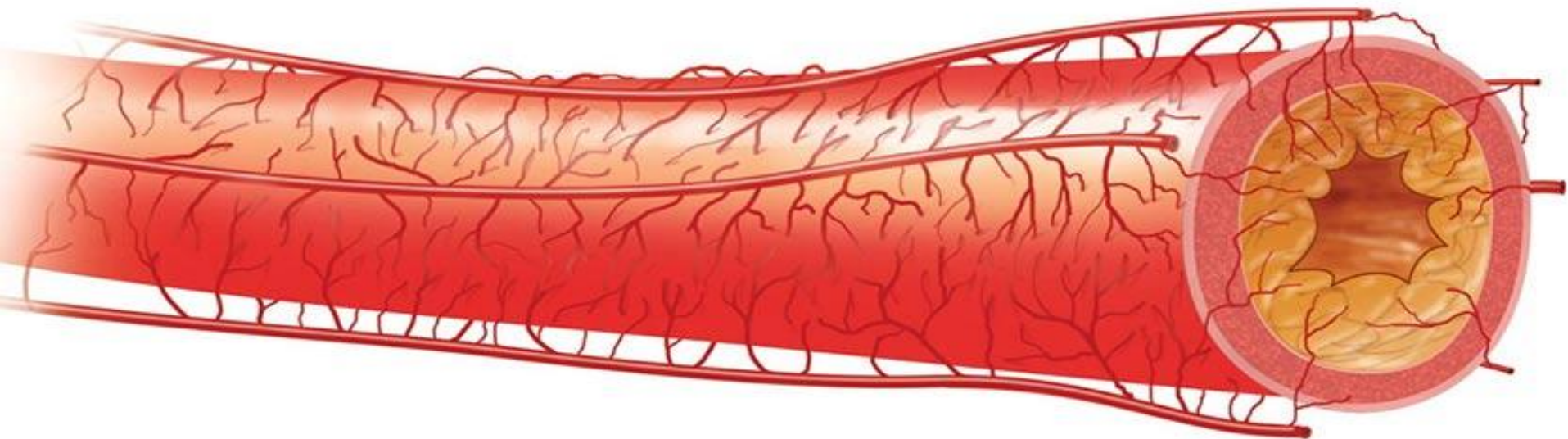
Атеросклероз

(*atherosclerosis*: гр. *Athra*-ботқа және *sklrsis*-қатаю)-қан тамырларының ішкі бетіне холестериннің сіңіп, жиналып, түйін тәрізді шоғырланып қалуы. **Холестерин** сіңіп қалған орын бастапқы кезде сары жолақ түрінде болса, келе-келе қатайған түйінге айналады. Бұл түйіндер бір-біріне қосылады. Соның салдарынан тамырдың ішкі қабатында жаралар пайда болып, кальций тұздары шөгіп, тамыры қатаяды, қан өтуі

НОРМАЛЬНЫЙ СОСУД

АТЕРОСКЛЕРОЗ

Негізгі бөлім

ЭТИОЛОГИЯСЫ

Эндогенді ықпалдар:

- Тұқым қуалаушылыққа бейімділік;
- Жан-дүниелік күйзелістер, эмоциялық ауыртпалықтар;
- Гиподинамия;
- Семіру;
- Артериялық гипертензия;
- Қантты диабет;
- Гиперинсулинизм;
- Гипергомоцистеинемия;

Экзогенді ықпалдар:

- Қоршаған орта ықпалдары;
- Ішімдік ішу;
- Шылым шегу;
- Салауатты өмір салтын дұрыс ұстанбау (ұйқы, спорт)
- Жұмыс пен демалыс режимі;

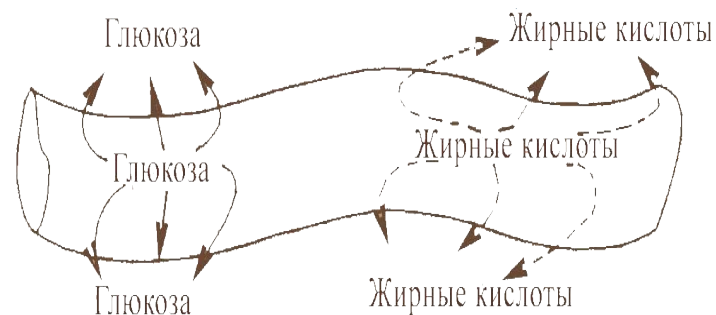

Семіздік. Атеросклероз дамуында дұрыс тамақтанбаудың маңызы бар. Тағамда холестериннің, қаныққан май қышқылдарының және жеңіл қорытылатын көмірсуларының көп болуы, ал керісінше, онда қанықпаған май қышқылдарының, тағамдық талшықтардың, антиоксиданттардың аз болуы атеросклероз дамуына қолайлы жағдай туындатады.

Гиподинамия. Ой жұмысымен шұғылданатын адамдардың қанында атерогендік липопротеидтердің деңгейі көтеріледі. Ал қол жұмысымен шұғылданатын адамдардың арасында атеросклероз сирек кездеседі.

Қантты диабет. Атеросклероз дамуына қатерлі фактор болып есептелінеді. Бұл аурумен ауыратын адамдардың 75 %-да 40 жасқа дейін атеросклероздың көріністері байқалады. 10 жылдан астам ауырған адамдардың барлығында атеросклероз дамиды. Солардың ішінде әсіресе диабеттің инсулинге тәуелсіз 2-түрі атеросклероз дамуына өте қауіпті.

Гиперинсулинизм. Қанда инсулиннің көбеюі өз бетінше, төмен тығыздықты және аралық тығыздықты липопротеидтердің түзілуін арттырады. Сонымен бірге инсулиннің артықтығы қан тамырлары қабырғаларының жасушалары өсіп-өнуін арттырады.

Артериялық гипертензия тамыр қабырғаларына атерогендік липопропротеидтердің өтуін арттырады. Бұл кезде қан қысымының көтерілуінен эндотелий жасушалары бүлінеді, тегіс салалы ет жасушаларының гипертрофиясы мен гиперплазиясын туындатып, атеросклероз дамуын күшейтеді.

Эмоциялық ауыртпалықтар кездерінде қан тамырларындағы эндотелий жасушаларының мембраналарында май қышқылдары асқын тотығуының маңызы бар. Осыдан артериялардың ішкі қабығында зат алмасуларының өзгерістері, эндотелий жасушаларының атеросклероз дамытатын липопротеидтерге өткізгіштігі көтерілуі, бейтарап майлардың ыдырауы күшейіп, босаған май қышқылдарынан бауырда ТАГ және ТТЛП түзілуі артады.

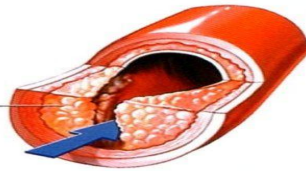
Гипергомоцистеинемия. Гомоцистеин эндотелий жасушаларына уытты әсер етеді. Сондықтан гипергомоцистеинемия атерогендік фактор деп есептеледі.

АТЕРОСКЛЕРОЗ ПРОЩЕ ПРЕДУПРЕДИТЬ!

Здоровая артерия

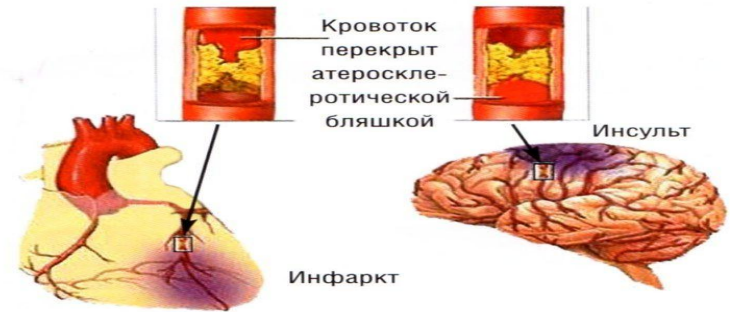
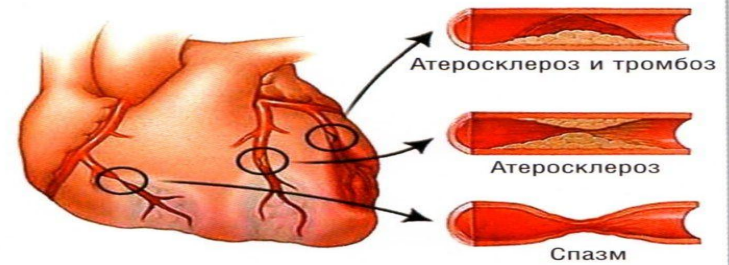
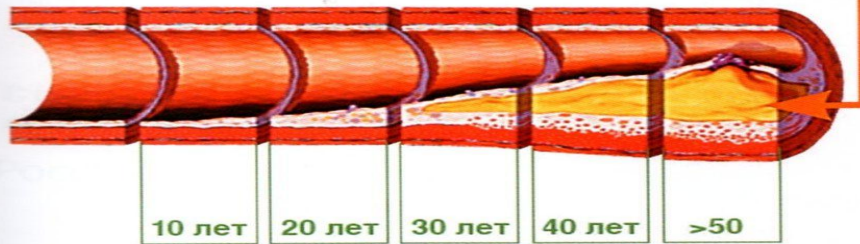

Суженная артерия при атеросклерозе

поток крови атеросклеротическая бляшка

Накопление холестерина в сосудистой стенке — атеросклеротическая бляшка

Проблемы атеросклероза прямо затрагивают все системы и органы — от глаз до ног. Закупорка сосудов, питающих сердце, приводит к ишемической болезни сердца и инфаркту, если это происходит с сосудами мозга — к инсульту. Первый «звоночек», сигнализирующий о неблагополучии сосудов у мужчин — проблемы с потенцией. Высокое артериальное давление, высокий уровень «плохого» холестерина и сахаров существенно повышают риск развития атеросклероза. ПИТАНИЕ и образ жизни — важнейшие элементы профилактики!

Жүрек қан тамыр ауруының ішінде ең көп кездесетіні атеросклероз. Бұл ауру көбінесе ми мен жүрекке қан жеткізіп тұратын қан тамырларды зақымдайды. Адам организмі мезгілінен тез тозды, адам ерте қартай бастайды. Холестерин қан құрамындағы белок және фосфолипидпен қосылып денеге тарайды. Осы күрделі қосылысты липопротеин деп атайды. Бұлардың түрі, салмағы, қан тамыр астына жабысып орналасуы әртүрлі. Ірі липопротеиндердің бөлшектері жабысқыш келеді. Сол қан тамыр астарының холестерин жиналған жеріне дейін дәнекер тіні өседі. Бұдан қан жолы тарылып, тіпті қан ұйып жолы бітеледі. Ал бұл жағдай ми мен жүрекке қан келуін бұзады. Жүрек инфарктісі басталуы ғажап емес.

Қоршаған орта ықпалдарының маңызы. Қоршаған ортаның (демалатын ауаның, ауыз суының, топырақтың) әртүрлі химиялық заттармен ластанулары атеросклероз дамуына ықпал етуі мүмкін. Бұл заттарға көміртегі тотығын, күкірт сутегін, қорғасын, бензол, сынап, т.с.с жатқызуға болады. Олардың әсерлерінен организмде заттардың, әсіресе майлардың, алмасуларының бұзылыстары дамиды.

Шылым шегу атеросклероз дамуына бірнеше жолдармен әкеледі:

- темекі шегетін адамдардың қанында атеросклероз дамуына қарсы әсер ететін ТЖЛП өндірілуі азаяды;
- темекі түтініндегі көміртегінің монооксиді эндотелий жасушаларын бүлдіреді;
- темекі түтінінде болатын мутагендік заттар тегіс салалы ет жасушаларының құрылымдық гендерін мутацияға ұшыратады;
- темекі шегуден дамиды созылмалы гипоксия тегіс ет жасушаларының өсіп-өнуін арттырады, ТТЛП лизосомалық гидролиздік ферменттермен ыдыратылуын тежейді. Темекі шегетін адамдарда атеросклерозбен қатар артеросклероз дамиды. Осыдан аяқ артерияларын бітеп қалатын эндартериит жиі кездеседі.

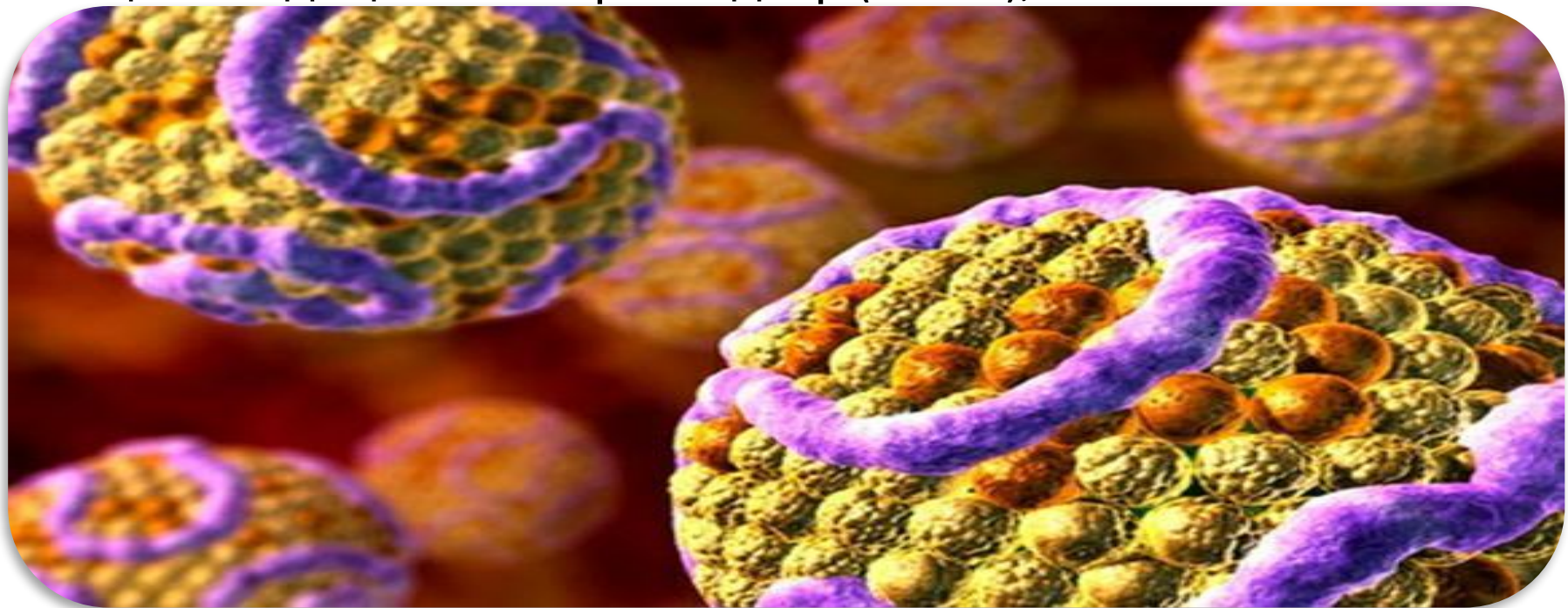

Атеросклероз

патогенезі

Атеросклероз даму жолдары организмде майлардың алмасуы бұзылыстарымен тығыз байланысты. Адамның қан плазмасында липопротеидтердің мына топтарын ажыратады:

- Хиломикрондар (ХМ);
- Тығыздығы өте төмен липопротеидтер (ТӨТЛП) немесе (пре-В-ЛП),
- Тығыздығы төмен липопротеидтер (ТТЛП) немесе (В-ЛП);
- Тығыздығы жоғары липопротеидтер (ТЖЛП) немесе (а-ЛП);
- Аралық тығыздықты липопротеидтер (АТЛП);

Сатылар

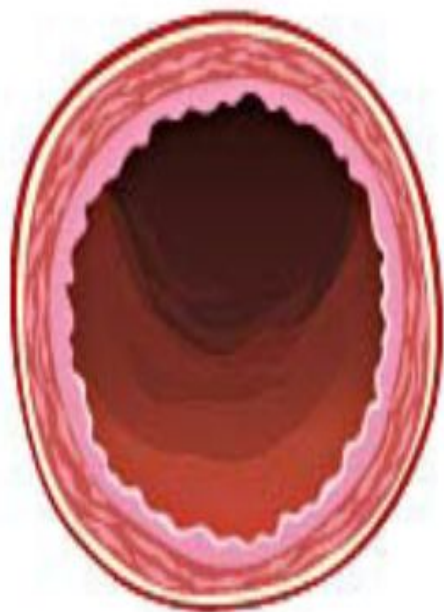
Атеросклероз патогенезін атеросклерогенез **Бұл** атайды. Сатылы түрде жүреді:

I бастапқы сатысы-тамырлардың **ЛИПОИДОЗЫ** немесе липидтік дақтар мен жолақтардың пайда болуы.

II сатысы-фиброздық. Бұл сатыда коллаген және дәнекерлік тін өсіп-өніп, «көпіршікті» жасушалар мен холестериндік бөлшектерді қоршап,фиброздық капсуланы түзеді.

III сатысы- күрделі және асқынған түймедақтардың пайда болу сатысы.

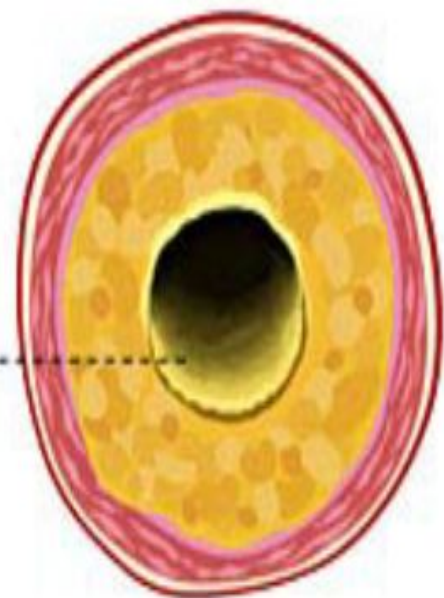
Нормальная
артерия в разрезе

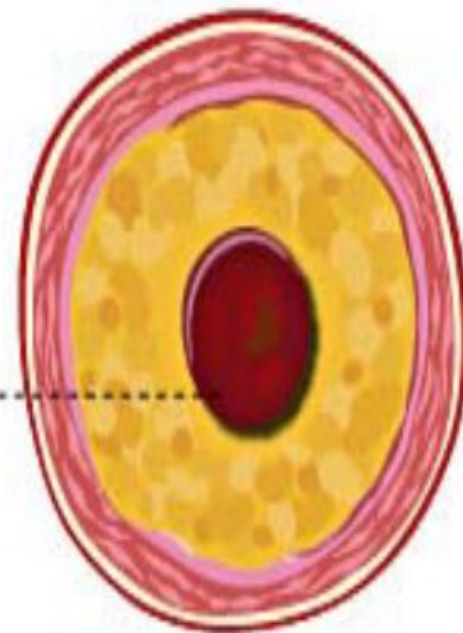
Начальная стадия
заболевания

Прогрессирующее
заболевание

Закупоренная
тромбом артерия

Қолқа

Атеросклероз денелегі ең ірі қан тамыр-қолқада жиі пайда болады. Атеросклероз ағдарының қолқанын жұқартып жіпші қалталанып кеңиді (аневризма)де басқа органдардың қан тамырларын бекітіп тастайды. Соның әсерінен кейде науқастың бірнеше минут ішінде өліп кетуі мүмкін. Шажырқай артериясының атеросклерозы ішектің өлі еттенуіне, аяқ атеросклерозы аяқтың гангренасына соқтырады. Атеросклероз жүрек қыспасы (стенокардия), жүректің созылмалы ишемиялық ауруы, жүрек инфарктінің негізгі себебі болып есептеледі. Негізінен қарт кісілерде жиі байқалады.

Атеросклероз емі

Емінің басты тәсілі-диетотерапия. Атеросклерозды зерттейтін еуропалық қоғамның сарапшылар тобы ЛП алмасуын қалпына келтіретін диетаның 7 «алтын» ережесін жариялады:

Майлардың мөлшерін азайту;

Қаныққан май қышқылдарының мөлшерін күрт азайту;

Қанықпаған май қышқылдарына бай тағамдарды кеңінен тұтыну;

Клетчаткаға, күрделі көмірсуларға бай тағамдарды мол тұтыну;

Сары май орнына өсімдік майын тұтыну;

Холестеринге бай тағамдарды күрт азайту;

Ас тұзының мөлшерін 3-5 г дейін шектеу;

Продукты, в которых холестерина

много:

мало:

жирная свинина

печень, почки, мозги

сосиски, колбаса, бекон

креветки и кальмары

яичный желток

красная и чёрная икра

жирная сметана, сыр

бисквиты, пирожные

сливочное масло сало;

белое мясо курицы, индейка

рыба (особенно морская)

мидии

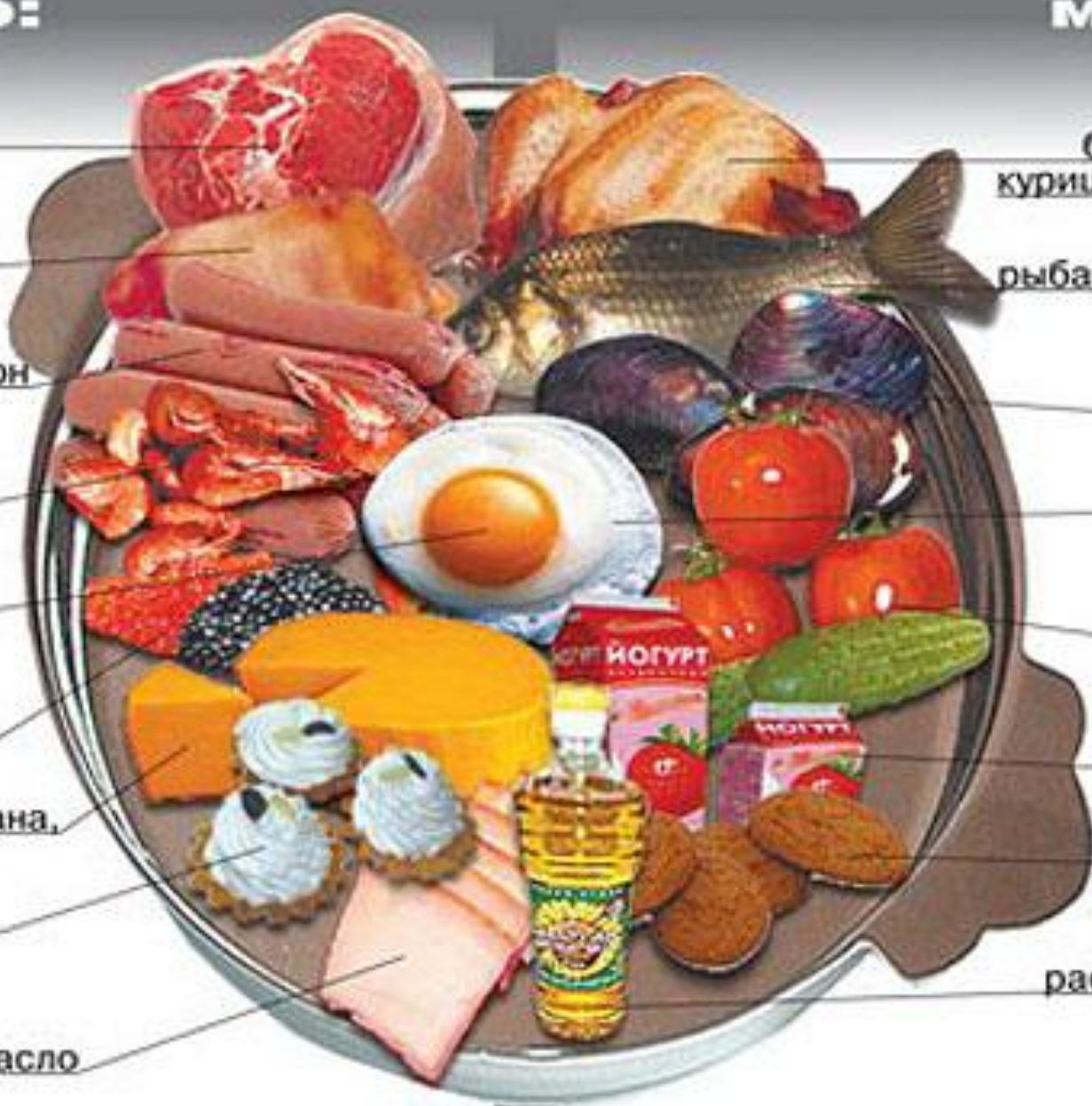
яичный белок

овощи и фрукты

йогурт

овсяное печенье

растительное масло

Қорытынды

Атеросклероз деп артериялардың ірі және орташа тармақтарының ішкі (интима), ортаңғы (медиа) қабықтарында В апопротеині (апо-В) бар липопротеидтер мен холестериннің жиналуынан, дәнекер тіндердің артық өсіп-өнуі, фиброздық түйіндер қалыптасуы мен оларға кальций тұздарының тұнуын айтады. Ал атеросклероздан сақтану үшін дұрыс тамақтану, әсіресе, өсімдік майын пайдалану, спортпен шұғылдану, зиянды әдеттерден аулақ болуы, салауатты өмір салтын ұстануымыз керек.

Пайдаланылган әдебиеттер:

- Әділман Нұрмұхамбетұлы
Патофизиология “ Алматы 2011ж;
- В.В.Новицкий “ Патофизиология”
Москва 2012ж;
- <http://prostudu-lechim.ru>;
- <http://intoxic-opt.smi24-blog.ru>;
- <http://nestarenie.ru>;
- <http://www.homeopat.org.ua/ru>;
- <http://vascularmed.ru>;

“

14 BAHAYA KESEHATAN

PANDEMI

